

آئین نامه نحوه نگارش و تدوین پایان نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله‌های دکتری

۱- بخش‌ها و ترتیب آنها

پایان نامه‌هایی که پس از فراغت از تحصیل به گروه مربوطه و ادارات تحصیلات تکمیلی و کتابخانه، تحویل می‌شود باید حاوی بخش‌های زیر باشد. رعایت ترتیب ذکر شده در این آئین نامه ضروری بوده و عدم توجه به آن در تنظیم پایان نامه مانع از پذیرش آن در ادارات مربوطه و ارائه تسویه حساب خواهد شد.

ساختار کلی هر پایان نامه از اجزاء زیر تشکیل می‌شود:

- ۱-۱- جلد پایان نامه (ارشد سبز) و دکتری (سرمه‌ای)
- ۲-۱- آستر بدرقه (صفحه سفید)
- ۳-۱- صفحه بسم ا...
- ۴-۱- صفحه عنوان (عین صفحه روی جلد بدون آرم)
- ۵-۱- صفحه تشکر، اهدا (حداکثر یک صفحه، اختیاری)
- ۶-۱- صفحه چکیده (حداکثر ۳۰۰ واژه برای پایان نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتری)
- ۷-۱- پیشگفتار (اختیاری)
- ۸-۱- تقدیر و تشکر
- ۹-۱- فهرست مندرجات (شامل عناوین اصلی و فرعی فصل، عنوان کتابخانه، عناوین پیوست‌ها)
- ۱۰-۱- فهرست جدول‌ها (در صورت وجود)
- ۱۱-۱- فهرست شکل‌ها (در صورت وجود)
- ۱۲-۱- فهرست علائم و اختصارات (در صورت وجود)
- ۱۳-۱- متن اصلی (حداکثر ۱۵۰ صفحه برای پایان نامه‌های کارشناسی ارشد و ۳۰۰ صفحه برای رساله‌های دکتری)
- ۱۴-۱- پی‌نویس‌ها (در صورت وجود)
- ۱۵-۱- منابع و ماخذ
- ۱۶-۱- فهرست اعلام (اختیاری)
- ۱۷-۱- پیوست‌ها (در صورت وجود)
- ۱۸-۱- چکیده انگلیسی (حداکثر ۳۰۰ واژه)
- ۱۹-۱- صفحه عنوان انگلیسی
- ۲۰-۱- جلد آخر پایان نامه (روی جلد انگلیسی)

۲- شیوه نگارش

دانشجویان محترم در هنگام نگارش پایان نامه یا رساله، خود لازم است نکات زیر را در نظر گرفته و مفاد آن را دقیقاً رعایت نمایند.

۱-۲ کاغذ و چاپ: کلیه قسمت‌های پایان نامه باید روی کاغذ سفید مرغوب و به صورت عمودی تایپ شود. ابعاد کاغذ

۲۹/۷ × ۲۱/۰ سانتی متر (کاغذ A4) می‌باشد.

۲-۲ متن پایان نامه بر دو روی کاغذ و بدون کادر و بصورت عمودی و از بالا به پایین تایپ شود.

۳-۲ قلم و حاشیه: نوع قلم مورد استفاده در تمامی متن اصلی باید یکنواخت و غیرشکسته (ترافیک- لوتوس) و اندازه فونت آن ۱۴ باشد. نوع قلم، عنوان فصل‌ها و سر عنوان‌ها باید متفاوت و حداقل ۲۰ و حداکثر ۷۶ باشد.

۴-۲ نام هر فصل با استفاده از حرف و عدد در وسط یک صفحه جدید و با قلم ۷۶ آورده شود. (فصل ۱)

۵-۲ فاصله سطرها در تمامی پایان نامه برابر ۱ سانتی متر (دو گام) است، اما فاصله سطرها در چکیده برابر ۱/۵ سانتی متر

(سه گام) می‌باشد.

۶-۲ خط اول از هر پاراگراف جدید با پنج گام تورفتگی آغاز شود. متن چکیده بدون تورفتگی آغاز می‌گردد.

۷-۲ حاشیه سمت راست و بالا مساوی ۳/۵ سانتی متر و حاشیه سمت چپ و پایین برابر ۲/۵ سانتی متر باشد. این حاشیه‌ها باید در سرتاسر پایان نامه رعایت شود.

در صورتی که در برخی موارد اندازه شکل‌ها، نقشه‌ها یا جداول بزرگتر از فضای داخل حاشیه باشد لازم است با کوچک کردن و یا استفاده از کاغذ A3 (به صورت تا خورده) ابعاد حاشیه رعایت گردد.

۳- شماره گذاری

۱-۳ شماره کلیه صفحات آغازین (از اول پایان نامه تا اول متن اصلی) با اعداد و به حروف نوشته شوند. مانند: پنج، شش.

۲-۳ شماره صفحات متن اصلی که با مقدمه با فصل نخست شروع می‌شود باید با عدد (۱ و ۲ و ۳) شماره گذاری شود.

۳-۳ شماره صفحه در پایین صفحه و در وسط قرار می‌گیرد. فاصله شماره صفحه در حدود ۱/۵ سانتی متر از لبه پایین است.

۴-۳ اولین صفحه بعد از آستر صفحه بسم ... است و با شماره فرعی الف یا یک شماره گذاری می‌شود.

۵-۳ صفحه بعد صفحه عنوان بوده و با شماره دو یا باروری شماره گذاری می‌شود.

۶-۳ بخش‌ها و زیر بخش‌ها به عدد شماره گذاری می‌شوند. بطوری که شماره فصل در سمت راست و شماره بخش بعد از آن آورده می‌شود (مثلاً ۳.۲.۴ بیان کننده زیربخش ۴ از بخش ۲ از فصل ۳ است).

۴- جدول‌ها و شکل‌ها

- ۴-۱- تمامی شکل‌ها (تصویرها، نمودارها، منحنی‌ها، نقشه‌ها و جدول‌ها) باید با کیفیت مناسب تهیه شوند به گونه‌ای که کپی تهیه شده از آن‌ها از وضوح کافی برخوردار باشد.
- ۴-۲- تصویرها، نمودارها و منحنی‌ها با لفظ شکل نامیده می‌شوند.
- ۴-۳- تمامی شکل‌ها و جدول‌ها باید به ترتیب نمایان شدن در هر فصل شماره گذاری شوند. مثلاً برای جدول‌های فصل ۲، جدول ۱-۲ و ... برای جدول‌های فصل ۳، جدول ۱-۳ و ... نوشته می‌شود.
- ۴-۴- عنوان جدول‌ها در بالای آن نوشته می‌شود.
- ۴-۵- عنوان شکل‌ها در زیر آن‌ها ذکر می‌گردد.
- ۴-۶- چنانچه جدول یا شکلی از مرجعی آورده شده است، در عنوان جدول با شکل ذکر می‌گردد. همچنین لازم است به کلیه شکل و جدول‌ها در متن ارجاع شده باشد.

۵- پی‌نویس

- ۵-۱- در صورتی که یک عبارت با واژه نیاز به توضیح خاصی داشته باشد توضیح مربوطه را می‌توان به صورت زیرنویس در همان صفحه ارائه نمود. برای این کار، عبارت یا واژه با یک شماره کوچک در بالا و سمت چپ آن مشخص می‌شود. در زیرنویس توضیح مربوط به آن شماره ارائه می‌شود.
- ۵-۲- مطالب زیرنویس نباید بیشتر از سه سطر باشد. چنانچه زیرنویس بیش از سه سطر باشد لازم است به بخش پی‌نویسها در آخر فصل یا آخر پایان‌نامه منتقل گردد.
- ۵-۳- اندازه قلم مورد استفاده در زیرنویس باید کوچکتر از قلم متن اصلی باشد. اندازه قلم زیرنویس حداقل ۱۰ و حداکثر ۱۲ باشد.

۶- ذکر اعداد در متن

- ۶-۱- اعداد صحیحی که در داخل متن نوشته می‌شود (غیر از جدول‌ها و نمودارها) اگر کمتر از ۱۰ باشد آن عدد باید با حروف نوشته شود. چهار، هفت، هرگاه عدد بزرگتر از ۱۰ باشد به صورت عددی نوشته می‌شوند مانند ۱۹، ۱۴، ۱۰ ...
- ۶-۲- برای نوشتن اعداد اعشاری از علامت اعشار (/) استفاده می‌شود مانند ۱۲/۵
- ۶-۳- برای نوشتن درصد از علامت (%) استفاده می‌شود. مانند ۶۶%

۷- سیستم واحدها، روابط ریاضی و فرمول‌ها

- ۷-۱- سیستم واحدهای مورد استفاده در پایان‌نامه، سیستم بین‌المللی متریک SI می‌باشد. در صورتی که استفاده از واحدهای دیگری لازم باشد، لازم است معادل متریک در پرانتز درج گردد. مانند ۲ اینچ (۵ سانتی‌متر)
- ۷-۲- فرمول‌ها در هر فصل به طور جداگانه و به ترتیبی که در متن صفحه می‌آیند در داخل پرانتز به عدد شماره گذاری می‌شوند. طوری که شماره فصل در سمت راست و شماره فرمول بعد از آن آورده می‌شود. مانند (۱-۵) $f = ma$ که نشان‌دهنده رابطه ۵ از فصل اول است.
- ۷-۳- قبل از ذکر رابطه‌ها به مرجع آن اشاره می‌شود و بعد از هر رابطه‌ای کمیت‌های مورد استفاده در آن توضیح داده می‌شود.

۸- درج لغات لاتین در متن فارسی

- ۸-۱- کلیه نام‌های خارجی در متن به خط فارسی نوشته و معادل لاتین آن در پانویس آورده می‌شود. مانند سبک گوتیک که در پانویس معادل آن Gothic آورده می‌شود.

۹- نحوه ارجاع در متن و فهرست منابع و ماخذ

- ۹-۲- ترتیب نوشتن فهرست منابع و ماخذ عبارت است: نام، نام خانوادگی، نام نویسنده، تاریخ، نام و نام خانوادگی مترجم در صورت وجود، عنوان کامل منبع، ناشر، محل نشر، ص.
- ۹-۲- خط دوم از اطلاعات فهرست منابع با ۵ گام تو رفتگی شروع می‌شود.
- ۹-۳- ذکر کلیه منابعی که در متن مورد استفاده قرار می‌گیرد الزامی است. چنانچه در داخل متن از یک منبع مطالبی نقل شود، بلافاصله پس از ختم جمله کروشهای باز می‌شود و مرجع آن ذکر می‌گردد.
- ۹-۴- نحوه ارجاع در متن به یکی از دو روش زیر می‌باشد.
- الف- مراجع به ترتیبی که در متن می‌آیند شماره گذاری می‌شوند، در این روش، مراجع به ترتیب شماره فهرست منابع و ماخذ ذکر خواهند شد.
- ب- ذکر منبع یا ارجاع به نام نویسنده و سال انتشار: در این روش مراجع به ترتیب حروف الفبای نام نویسنده در فهرست مراجع ذکر می‌گردد. مانند: فوستر (۱۹۶) ....
- تبصره. در روش نگارش منابع در انتهای متن اگر منابع در متن نویسنده و تاریخ باشد این منبع در پی نوشت بصورت کتابنامه فارسی آورده می‌شود.
- ۹-۵- در صورت استفاده از هر یک از این دو روش، لازم است که جزئیات و شیوه ذکر منبع در متن و در فهرست مراجع دقیقاً مطابق با یکی از شیوه‌های مربوطه باشد.